

(Прес, 11.4.2010)

Да је неко заспао 5. октобра и пробудио се данас, сигурно му многе ствари не би биле јасне. Од странке која је била оптуживана за све и свашта на Балкану, са којом нико није ни размишљао да прави коалицију, постали смо странка која са пуним уважавањем може да разговара у Вашингтону, Бриселу, Пекингу и Москви али, што је најважније, можемо исто то и у Новом Саду, Нишу и Новом Пазару.

Ово у интервјуу за *Прес недеље* каже Ивица Дачић, добитник награде „Најевропљанин“ за 2009. годину.

Да ли сте 1999. године могли да замислите да ћете бити добитник награде коју су пре вас добили Зоран Ђинђић, Борис Тадић и Расим Љајић?

- То је било незамисливо и пре две године. Као што је било незамисливо да ћемо да направимо коалицију са ДС-ом. Прошлост се не може променити. Треба да извучемо поуке и да заједнички утичемо на садашњост и будућност. Мада нисам сигуран да су сви они који су били на власти пре 2000. били антиевропљани и антидемократе, као ни да су сви који су тада дошли на власт „европљани“ и демократе. Ова награда је за мене велико признање и част ми је да се налазим међу онима који су ту награду добили. Тврди слој бирача СПС-а можда сматра да ми ова награда није била потребна и да европска политика никада није била одредница наше странке. С друге стране, неки говоре да се СПС није довољно трансформисао и да због неких догађаја у прошлости нисмо заслужили да нас неко сматра „европљанима“. Једни говоре да ми није потребно, други да нисам заслужио. И једни и други живе у далекој прошлости.

А када сте се први пут осетили као Европљанин?

- Очекујем да ће ускоро да дође време када ће бити излишно додељивати ову награду и да бити Европљанин неће значити неки изузетак. Не треба од начина на који ће бити

формирана нека влада да зависи да ли ће Србија постати члан ЕУ, а ми смо управо 2008. године имали такву ситуацију. Да су СПС, ПУПС и ЈС донели другачију одлуку о формирању владе, данас не бисмо размишљали ни о придруживању ЕУ, ни о визној либерализацији. Свим европским званичницима сам увек говорио, користећи искрен однос јер сам био нов у тој причи, да се не љуте на мене када им кажем да ми не вршимо реформе због Европске уније, него због Србије, јер ће Србији тако бити боље. Чињеница је да су међународни фактори увидели да је СПС реформисана странка.

Шта тачно значи реформисани СПС?

- Доста бивших функционера СПС-а говори како се СПС променио и није више онај исти. Захваљујем им на томе, пошто то управо покушавам да објасним грађанима Србије - СПС се заиста много променио. Ми не желимо да пљујемо на нашу прошлост. Како је то говорио Матија Бећковић о Црногорцима који пљују Србе да пљују у вис. Тако бисмо и ми пљувањем по својој прошлости пљували по себи. Али желимо да створимо модерну странку левнице која ће бити члан Социјалистичке интернационале. Ми се више од других странака залажемо за принципе социјалне правде и по томе треба да се разликујемо од других. До краја године биће одржан нови конгрес партије, на коме ће бити усвојен нови статут и нови програм странке, први после двадесет година.

Када ви као „Најевропљанин“ будете држали говор на том конгресу, да ли ће иза вас да буде Милошевићева слика?

- Она није била ни на прошлом Конгресу.

Али била је на конвенцији током предизборне кампање...

- Нема потребе за Милошевићевом сликом. Лично мислим да ничија слика не треба да буде на страначким окупљањима, пошто ово није Милошевићева, нити Дачићева странка. И заиста не желим више да расправљам о томе. На Конгрес ћу доћи са програмом, а не са било чијом сликом.

А да ли сте 1999. могли да помислите да ћете ићи у пријатељску посету Америци?

- Када сам ишао на Молитвени доручак, Вашингтон је захватила највећа снежна олуја у послератној историји. Мој пријатељ Миодраг Ракић, шеф кабинета председника Тадића, рекао ми је да је то због мог доласка. Надам се да Србију неће захватити нека елементарна непогода сада када сам постао „најевропљанин“. Али и Коштуница је био на челу изборне листе ДОС-а и победио је Милошевића политиком која није иста као ова његова данашња, дошао је на власт уз помоћ Запада и Америке. А када је амерички потпредседник Бајден недавно долазио у Београд, људи око Коштунице су негодовали, а ја сам бринуо о његовој безбедности. То је иронија.

Пошто сада разговарате са свима, можете да кажете коме Србија треба да буде ближа – Вашингтону или Москви?

- Србија никада у својој историји није имала добру спољну политику, пошто је свему прилазила емотивно, уместо да води рачуна искључиво о својим интересима и националним циљевима. Србија треба да има добре односе са свим значајним факторима и мислим да је спољна политика на четири стуба, коју промовишу Влада и председник Тадић, једина добра.

Како сте разумели Џејмса Стајнберга, помоћника државног секретара САД, када вам је рекао да Србија кључни партнер Америке у региону, а Борис Тадић фактор мира? Да ли вам то звучи познато?

- Ваше подсећање је исправно. Америка је данас заинтересована за ресетовање односа са Србијом. Али, мислим да је велика грешка што Србија током деведесетих није искористила прилику да се позиционира као регионални лидер, у време када је Милошевић имао кључну улогу у склапању Дејтонског споразума, јер и тада је Америка за нас говорила да смо фактор мира и стабилности. Те оцене се нису одржале даље због многих глупости у нашој унутрашњој политици, пре свега око поништавања локалних избора. А касније дошло и до неслагања око Косова и Метохије.

Са Стајнбергом сте разговарали о заједничкој борби против организованог криминала. Да ли вас је питао нешто за Шарића и балканску нарко-мафију?

- То није питање за њега. Ми имамо одличну сарадњу са свима америчким безбедносним структурама, са ФБИ, ЦИА и ДЕА. Као и са енглеском агенцијом СОКА. У протеклих годину и по дана око пет тона кокаина је заплењено широм света на основу информација из наших безбедносних структура. И то на различитим локацијама у свету, од Латинске Америке, преко западне Европе, па све до Јужне Африке. Проблем је што немамо потписане билатералне споразуме са земљама Латинске Америке, тако да нам је то следеће у плану. Исто тако морамо да урадимо и са Јужном Африком, јер и то један од путева преко којих иде кокаин. У Дурбану је, рецимо, на основу наших информација недавно заплењено око 10 килограма кокаина.

Каква је ситуација са Луком Београд и „Вечерњим новостима“? Да ли је покренута истрага?

- На захтев тужиоца, прикупљају се обавештења о тим случајевима. Реч је о догађајима из времена када ја нисам био министар, због чега сам тражио информације о активностима МУП-а поводом тих случајева. Полиција никада није водила истрагу о приватизацији „Новости“, а око Луке Београд вођена је нека истрага на основу жалбе малих акционара, али то нема везе са оним о чему се говори у медијима.

Да ли издавање пасоша може мало да се убрза? У чему је тачно проблем?

- Издавање нових личних докумената је почело тачно на дан када сам ја постао министар. Дакле, дошао сам на затечено стање. Закон који је пре тога донет подразумевао је да се пасоши промене до краја 2008, а има само 200 места у Србији предвиђених за то. До сада је издато милион и деветсто хиљада пасоша, а у последњих десет година укупно је издато милион и четиристо. А све време ради исти број људи. Једни нас нападају да нема довољно места за издавање пасоша, други нас нападају да треба да смањимо број запослених.

А докле ће Срби једини у Европи да возе кола са таблицама државе која не постоји?

- Промена таблица почиње на јесен.

Да ли идете на фајнал-фор кошаркашке Евролиге у Париз?

- Не знам још, имајући у виду посао којим се бавим и потребу наше јавности да се меша у приватан живот свих нас. Ако будем ишао, ићи ћу у приватној режији. Мада је мени, пошто имам пуну безбедносну заштиту тешко да одвојим шта је приватна, а шта званична посета.

Кажу да сте били најбољи председник Партизана, пошто се нисте мешали у кошарку...

- Нисам тражио да будем функционер, него су ме замолили, како бих могао да помогнем. Дугогодишњи сам навијач Партизана, али данас и избегавам да идем на утакмице, да ме не би оптужили да фаворизујем неког.

Партизан никада није имао толико утицајних навијача у власти. Видели смо и председника како навија у „Арени“...

- Направљена је мала замена теза. Ако се држава повуче из спорта, питање је коме се спорт оставља. Не кажем да државни функционери треба да улазе у управе клубова, али држава мора да буде присутна, јер је спорт јавно добро, а и наши највећи клубови су и даље друштвена својина.